(א) מס' ניטין (אלף עד ב)

תני' בב"מ, דאמרי קנינים בקטן, דאמרי יאמר ע"י ההקנאה, ואמרי ידידה, אלא דאמר הקטן ידידה אמש, נמצא דאתריה ונתן ידידה, או ע"י נתינה לידה או לחצרה, או ע"י ההקנאה (x) והקרשה"ר וכל אותו דיש ב' סוגי קנינים א) מצד הקונה, והוא עושה מלאת הקנין בגוף מעשה ובולה. (והמקנה איבוד הסכמה מצדו, בהקנה ידיה) ואיבוד עיד סוג קנין, דהמקנה הוא הנותן במלאת הקנין בגוף כסף או שטר, ולפי הא דאמרי יאמר בקנין, היינו דלגבי קנין מצד המקנה, אבל אמרי יאמר אבל קנין מצד הקונה, איכא יאמר. ולדעת הסוברים דאמרי בקטן קנינים אינו קנין מצד המקנה. ולפי כל דאלה מלאת הקנין הוא מצד המקנה, והאלש (xxx) מכירה) לדבריו, כל, ולכן כל דלא מהני אלא בהפרה (ולא בהקנאה דכל דאמרי הפרה אלא, אם הוי בגדרין, ומבאר הגר"מ דק לפי היתה פרה הגלגה, דאמרי אלא בקנין לקיחה, אלא בלבד בקיחה מקנה (xx). ולכן אלא דאיכא בעיא בקנין דלשון (כב) אם מהני אלא בהקנה אחד לשני קנינים (א' קנה מטלטלין והשני הקרקע, אם מהני אלא, מיבו ב' מקנים והקנה אחד, לא אלא, והאיתא מקנה ניטין (כב) לפי עניל של א' והצרעים של אחר, מכר בכל העניל לכל הצרעים, כיון שאין קנה. מכר בכל הצרעים לכל העניל, לא קנה עד שיחזיק בצרעים.

עניל וצרעים של אחד ומכרן לאחר, כיון שהחזיק בצרעים, קנה עניל (מהן אלא). ואמאי לא נקט בסיפא כאן בהשם עניל של א' וצרעים של אחר ומכרתן לאחר, דמהני אלא, הרי חזי דבר' מקנים לקונה אחד, לא מהני אלא. ולא בהקנה שם דכל דמהני. והסברתו דלא אלא בבהק ובדלאל.

---

x) נראי בעי דלגי ~~xx~~ מדעתה ולא בעב, כיון דהוי קנין, בעי דעתה. וה' להלן עמ' ד"ל

xx) ה' להלן עמ' ~~ד~~. ע' xxx) אלש כל מכירה הכל. עיש.

ב

ובכך הקנין ניטל יפה, כלומר מעמשה בקנין, משום דאין מעמשה באמון ולא בשטר, ומאחר דבלא"ה הוי מהני מעמשה בקנין, דקנינים מהני בקנין, ומיהו ונתן כיון דמעמשה הוי תלוי הקנין מצד המקנה. ועי' בדו"ה ליקוטים ע"מ בבן אלקן בסוף הסנר.

ולפי האמור, מובנת קו' הקרשקה צבי, בשלמא אם קנינים לא בקנין משום דבעי לידה או לתברה ממש, מובן הוא דאמר טלי ניטל מעל הקרקע לא מהני דליבא ונתן, משום דהעיר הקנין לידה, בלי מעשה נתינה. אבל אי נימא דגם קנינים מהני בקנין, דמיהו בידה, אלא דאי אינבעי לן אם הוי לידה עי' שקלתו מעל הקרקע, יהני מצד קנין. כיון דהבשל מעשה ההקנאה, הוי ונתן בידה, ואמאי הקשה צבי לקיטין אות כ"ה, כיון דבטלי ניטל מעל הקרקע הוי מצד הקנאה - הגשה, עי' קנין יד או משיכה והגבהה, בהוי אם רשי' מידה בלא מיהו ונתן, ומאי קנינים מצד המקנה, סל"ד לרשי' דמהני ובל"ל.

והקרשקה צבי מישה לה הרמבם (בפי' אירושין) דטלי ניטל מעל הקרקע לא מהני שנא ונתן בידה, לא שמעת היא מעצמה, והיינו דקבידה התורה שלא יהא הקנ בידה כלל בלא נתינתו, ולפי אם ההקנאה היא התנאה בכיון שלא יהא הקנ בעולם ברשותה מחמת נטילתה בלא נתינתו, אבל אלא דסתי הקנין בקנ ומיהו ונתן בידה, מ"מ הרי בעולם נמצא הקנ ברשותה דאם נתינתו ואפי' לא קנאתו, מיגרע גרע ואינה מעורשת, ולכן בטלי ניטל מעל הקרקע, הרי אם לא הקנאתו נמצא בידה.

~~ולא לחלק אמאי~~ *) והקרבן נו' בתפא"ר רבינו רבי. אך דבה לא בכן. ואולי ולא לחלק אמאי ב' — הרי הבא סובר דקנינים לא מהני בקנ. ועיי"ר בבב"ל

~~א~~ ~~ב~~ ג

הערה לשאלה א' הבאנו שם הקבלה דלעיל מהני בהפרה, אם הם בדומים ומבינו הרי מצוי עבדי פרה רבינה, והארונים משיגים על זה ואומרים דהרי כל קניני הקבלה לעבדים ליכא דלא מקנה, אלא דבקבלה בעי מעשה קנין בגוף דמאריך באמת ובאוב, הלכך אינה מהני בקבלה, כיון דבאמת אינה מהני, בליבא דלא מקנה, מהני הקנין לא בקבלה. משום בהפרה, כיון דליבא מקנה, לא אינה. מהו לומר כן, דגם הלא הקנין הוא שם המקנה, ובשלבא דלא מקנה אינו מעשה קנין כלל ולא אינה בקבלה, ובב.

הערה לשאלה ב' הבאנו התוס' (קידושין כ"ו) דאמרו דבלמלו אלו הקנו מעשה בשטרות, הוי מהני מעשה בקרקע, ואף דלא ביאה, הרי חזי דמהני קנינים בקרקע, ומקרי אינו ביאה.

ובשיטת רש"י לא הוי ראיה, דהרי שם אומר בתוס', ומהני קנין מעשה בקרקע (אי לאו הכי אלו הקנו בשטרות מעשה) ואילו הכא אינה דבלי מה חבר ולא מהני אינה, הרי כל הקנינים לא מהני בקרקע. ולשבא לאמר מה בין הענין, דאב אב לבן מעשה. לו הה' קידושין סי' טל דאף הסיון ובב.

x) סימן רכ"ו.

3 ~~2~~

שיטת לומר לי הבאנו לעיל ד' הסי' דהבו מיירי מדין אונס, ולא מדין תנאי, ובדלעיל, דלא דמי לנישואין בלא, דבעיא הוי מדין תנאי.

ולבאר לשי' הפוסקים דאם בדברים, כדין לומר לו אונס וקני, והבו לו אחר כך. וכל דהבו מיירי בשכמ, ומהני אע"ג דלא אמר בהדיא, דשכמ מקבר בדברים, ומתו בהקלו בשמ פסקי בהי' דאמר כתבו אע"ג דלא מתו. ג"כ דהה מבי אונס כן.

ודנישואין בלא שם מיירי בדרים, ולכן מושבר אמרי לו שם מדין אונס, לנרשה, וליכא קו מחבר מהלכה. מה לנו המבואר ניחא, דלא אונס וקני. ובמובן, דמי צה שייך לשי' הפוסקים דאם בדברים בעי שיאמר לך אונס וקני. ולו לשי' הרמבם דבדברים לא כן אמירה. (ובגמ' סוס דלו)

ובד' הסי' דהבו מיירי מדין אונס, ובכל דהסי' כל אחד מהם, ובד' הרוס קידושין הי' לו. ואם ניחא דאונס הוא מפרשן ובמשה הרוס לא, בכל דקנין דברים מהני בדאורייתא. ולד' הרוס (קידושין כ') דאמרו דמאמר הוי מהני בלא, אלמלי בעינן קנין ממון, ומאמר בודאי הוי קנין דברים המשלם דקנין דברים מהני בדאורייתא. והתרוצי הבו לך לומר דעי' קנין חצר, ודברי בבא בתרא ובמפרשן דמי, ואולם דהוי מחייב שם בהקבר, מה מבינה מחמר איתה לה קנין. ופירוש הרמ דברי שבא כו' מפרשן, ולפי לא נמי קנין תורה. אבל דד' הרוס דמחייב שם חל לגמרי, ובחרוס ובהרשב טפק דקידושין, ודם קנין דברים לא בדאורייתא ובשי' הו' בחמרא בקידושין. ועיין.

והעמלקים (תי סימן רכב, אות כא) הביא הרמ"ם (לפי דקדוקין), כי בעלי
מום לא יבא באסיפה (ופקח הוא כעור מן הקרן), אבל הבן אותה אומר שקנה
המקום (דבהמה אסה שקנה באסיפה), והביא את אומר הכן (הרמ"ם והגר"א ורשב"א)
אז שאלני הבא בדי לעמוד בידה אך שיהיו כולו בידה.
ולבאורי פירוש הרמ"ם נראה שזו מהני קנין בקטן (בפי' רש"י) אז דעתו
ידה מאמש, ובאמת לא דקה ודברי דבריו יבה מאמש ובאמש הבן בנפשות,
אלא דהבא באסיפה המקנה באסיפה אז בשעת הקמה דבהמה, הוי כאומנות
קבל הבהמה מאמש, ובצה לא כוון בקנין הקטן בידה וקנתה כולו, מהני.
אז דבריו שיהיו הקטן כולו בידה, ובדבריו לישנו דהרמ"ם ואיכא בהיני
אלו נעבר הבן בדברים שלו יהיו מקבל הקטן ולבו מידה, הוא דקנתה
לו הקטן בהקבלה, אבל אין בידה ודו' (לפי תי הקמלקים סי' רכב אות
כא, ריש)

ומלבד בתי הרגבו בטעמו דמחבר בסלל לו, (בשלמו אם רוצה לקבל
הקטן לאחר הבתנבה, הוי מחוסר קבלה ולא מהני, מיהו הבא דבתה לו
מחבר, לא הוכל, ומקנה לה לם את הקרקע תחתיו). כי הרמ"ם בסלל מחבר
משום דבי ספק, ומחבר לא מיקרי ספק, ולכן טעם זה, אבל הבא שיעשים
בו נמינה בגון נמן לה אוכל וקרקע, דדמי לנתן לו בתנאי, כי אלו שטר
מתנה, דקנאתו ומתקבל בו (הגה"ר קדוקין כא, ב) הבא לכן שי' הראשונים בדבר
שבלא דמיהו מדין תנאי), ולה טלי לו לשון מלא קרקע, ולא מהני, לכן טעם זה,

הקתדרה לוו סנ מיקרי, ואולם בהשלה מתובר לקרקע, אלא קרקע נקנית בחזקה
כ אלא לוו אל אירלנדים הם, ומלבד מתוס בין יב ג' דה לאל. וכ אלא אולם
הי ציבור ומתנה כלל. ואם אנו ברמב"ן בסלוניקי (כ שני פלוגים) בלנו טעם
הירוש' דנסול מתובר מטעמ דלוו סנ הוי, נסול אנו אם יעשוים בו
נתינה, בדומה הכ. והתרבו אומר שם דבבלי אמ' סנ לסנירת דברים
הוו בלתי, וטעמו דנסול אינ בתובר, לפי הבבלי, משום דלוו לקים
בו נתינה, ואיהו בלנ טעמ, אלא הכא דמקנה לו אם הקרקע של הגוי
מהני ובדאמר, דמתנים ונתינה (כלומר בלנ אולם). והוו דאון כותבים בתובר
אה דלוו בשאינו רצה להקנות לה הקרקע, ובריך לקבוף הקנ, והוי
מתוסר קבינה, ויש בדברי הרמב"ן.

ולהורות לנו הבבלי, אנו אם לוו מקנה לה הקרקע ולוו נתן לה חצר,
אמרו לו יכל להקנות הגוי ~~[illegible]~~ בשטר כדי הקרקע. הוי' דקנין
לוו מהני בכסף, ובשטר יהי' אז רשות ומטעמ חצר.

ואם יש להביא לראיה בתוס' עיטין (אלא כלו דה יבנו) בהוו דאון בתנו של
אלה של עבדיו נקבה, אבוי ג' בשר, דקיל ויהיר לה, והוו כנסל, משום לגירה
שמו יקרים. ומהלרמ"ה בשר, ואולי התוס' שם דצהו דלוו אם יתן לה בנסיקת
הינה, דאסתבר דאון הולה קונה את הקנ שמתנ של אלה של עבדיו בגרמה
העבדיו אז דהבנתו כל זמן שלא נסיקה ינוקת האלה ופי' דאמתי חבירו מתובר.

---

x) ועי' גם עיטין בב מבר בלל ~~[illegible]~~ הצרעים לבעל העבדיו, בריך להחזיר בצרעים,
ואולי, יקנה הצרעים בחצר (העבדיו). ולכאורה הוי' דקרקע אינה נקנית בחצר, ויש לדחות.

ולדעתו דמיתרון דמחובר לקרקע אינו נקנה במשיכה והגבהה.[x] ולכן אף לו יתן לה בפסיקת הינקה, לו קנתה הקט במשיכה או בהגבהה) משמע בתוס' דאולי היתה קונה במשיכה והגבהה, היתה מתבטל אצלן שאינו בידה. וכ' הערוך ע"ל (ת' הערלה פ' ר"ג, אות ג') דאולי בד' התוס' דבעי' ידה ממש, ומשיכה והגבהה אינו ענין בידה כיון שמנוסה בידה בקט לה ובמו שבידה הערלה (פ' ר"ב) שעדיין פסיקה דרבנן".

אמת ומיך, אמנם כ' התוס' דבעי' פסיקת הינקה מגזע דמחובר לקרקע אינו נקנה במשיכה והגבהה, יקנה לה הבעל בשטר, דאינו דקנין לא בקט ובעי' ידה או הגבהה ובכ'.

---

x) ועי' לעיל (כב ג') אמנם בדיוק להתיר בערלה, יקנה בלא הערמה במשיכה הערלה. דאינו דמחובר לקרקע או קרקע, אינו נקנה במשיכה והגבהה. ולא אל הפנ' קנינו כב ב' דאסרה דקרקע אינו נקנה במשיכה מגזע דאו-אינשר. משמע דערלה דשייך מהנ' מאיסה, וק' מגזע הנל. ויש לדחות.